

[Kjelgaard]

råder, som vi helt konkret ved anklager deres borgere for statsfjendtlig virksomhed, selv om man inderst inde godt ved, at det kun er lidt menneskeværdighed, de pågældende kæmper for. Vi ved, at der bag muren og bag jerntæppet foregår ting, vi under ingen omstændigheder kan acceptere. Vi ved, at ytringsfriheden bliver knægtet. Vi ved, at religionsfrihed er noget teoretisk, og at mennesker bliver forfulgt for deres tros skyld. Og det virker næsten grotesk, at lederen af Dansk Europa Mission er efterlyst, fordi han står i spidsen for en organisation, der smugler bibler ind i Østlandene.

På tirsdag stiller den europæiske konservative gruppe i Europa-Parlamentet en forespørgsel om skærpede betingelser for EF-støtte til u-landene. Forespørgslen bliver stillet i forbindelse med den forestående genforhandling af Loméaftalen, og det er hensigten i en ny aftale at få indføjet en bestemmelse om, at de u-lande, der modtager støtte fra EF, forpligter sig til at overholde de fundamentale menneskerettigheder.

Det kunne være interessant, hvis den danske regering tog initiativ til at få indføjet tilsvarende bestemmelser ved eventuelle genforhandlinger af EFs handelsaftaler med Comeconlandene. Det vil gøre et betydeligt større indtryk på menneskerettighedsforkæmperne i de kommunistiske lande, end slutdokumentet fra Beograd har gjort, og så kunne vi måske genoprette noget af den tillid, de pågældende måske aldrig har haft til os, men som jeg alligevel i nogen grad føler vi efter Beogradkonferencen har sat over styr.

Gert Petersen (SF):

Jeg vil egentlig godt sige tak til ministeren for den redegørelse, som hun her er kommet med. Jeg synes, den er nøgtern og velovervejet, og jeg er især glad for, at ministeren så stærkt trækker frem, at ifølge de erklæringer, der er vedtaget af De Forenede Nationer, både menneskerettighedserklæringen og de to konventioner, udgør menneskerettighedsbegrebet en helhed, som ikke kun drejer sig om de politiske rettigheder, men også om de sociale rettigheder. Jeg synes nok, at der er grund til at anskue hele historien ud fra denne helhedsbetragtning.

Inden jeg kommer frem til spørgsmålet om Beograd, synes jeg, det er nødvendigt at se

på menneskerettighedssituationen i det hele taget og ikke bare indskrænke den til et europæisk spørgsmål. Hvis man gør det, kan man komme ud for nogle fantastiske proportionsforvridninger, hvad jeg synes vi allerede har oplevet.

I virkeligheden er det ikke muligt på nuværende tidspunkt i denne ufuldkomne verden at finde noget sted, hvor der ikke foregår krænkelse af menneskerettighederne, men der er meget store gradforskelle, så store, at der også er tale om væsensforskelle. Vi finder en total og barbarisk krænkelse af menneskerettighederne i mange af de lande i den tredje verden, der domineres af imperialismen. Herved forstår jeg krænkelse, hvor begge dele af menneskerettighederne trædes totalt under fode, hvor lov og ret er afløst af vilkårlighed, hvor tortur og magtmisbrug hører til dagens orden, og hvor store dele af befolkningen fordrives eller anbringes i fangelejre. Man kan nævne situationen i Indonesien, Chile, Brasilien, Argentina, Iran, Uganda, Sydkorea, Sydafrika og Rhodesia, og det er blot nogle af eksemplerne.

Vi finder en klar krænkelse af menneskerettighedernes sociale halvdel i de fleste borgerlig-demokratiske stater, også i Danmark, og det er jo også værd at diskutere beskæftigelsessituationen i Danmark ud fra det aspekt, at retten til arbejde, som er en i henhold til FN's erklæringer knæsat menneskerettighed, er sat ud af spillet. En ringe trøst er, at det samme gælder det meste af den øvrige vestlige verden.

I mange lande står det yderligere ringe til med retten til sundhed, uddannelse, boliger osv., også menneskerettigheder i henhold til FN's erklæringer. Endelig oplever vi visse mindre krænkelse af de politiske rettigheder. Jeg tænker på f. eks. erhvervsforbuddet i Vesttyskland, jeg tænker på misbrug af statens TV-monopol i Frankrig osv.

Og så er der heller ingen tvivl om, at vi finder en klar krænkelse af de politiske og i nogen grad af de kulturelle, men ikke af de sociale menneskerettigheder i en række socialistiske lande. Mulighederne for at komme frit til orde i pressen og på anden måde er begrænsede, chikaneri fra politiets side over for afvigere er ikke usædvanligt, og et erhvervsforbud over for såkaldt kontroversielle personer er massivt og totalt i nogle af disse lande. Jeg skal heller ikke udelukke, at der i